

KPK

REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE
VLADAVINA PRAVA | INTEGRITETA | TRANSPARENTNOST

INSTITUT NASPROTJA INTERESOV PO ZIntPK IN PRAKSA KPK

Katja Mihelič Sušnik
Vodja Službe za nadzor in preiskave

SUBSIDIARNA UPORABA ZINTPK

- določbe ZIntPK se uporabljajo za postopke, v katerih izločitev uradne osebe **NI** urejena z drugim zakonom
- **Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP)**
 - **Zakon o javnih uslužbencih (ZJU)**
 - **Zakon o javnem naročanju (ZJN-3)**
 - **Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1):** za člane organov vodenja in nadzora delniških družb in družb z omejeno odgovornostjo ne glede na lastništvo
 - **Zakon o Slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1):** za člane uprave SDH in nadzornega sveta SDH ter za člane organov vodenja in nadzora gospodarskih družb, v katerih ima SDH večinski delež ali prevladujoč vpliv

KAJ JE NASPROTJE INTERESOV

“**Okoliščine**, v katerih **ZASEBNI INTERES URADNE OSEBE** **vpliva ali ustvarja videz**, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih **JAVNIH NALOG**”

DEJANSKO NI & VIDEZ NI

- **DEJANSKO:** ko so v konkretnem primeru izpolnjeni vsi elementi kršitve določb (dejansko nezakonita "zloraba položaja") – največkrat in najbolj jasno pri družinskih članih
- **VIDEZ:** ne pomeni nujno vsebinske nepravilnosti ali nezakonitosti, vendar pa v okolici ustvarja takšen videz

KDO SO URADNE OSEBE?

- **Funkcionarji**

- poslanci državnega zbora, člani državnega sveta, predsednik republike, predsednik vlade, ministri, državni sekretarji, sodniki ustavnega sodišča, sodniki, državni tožilci, funkcionarji v drugih državnih organih in samoupravnih lokalnih skupnosti, poslanci iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu, kjer njihove pravice in obveznosti niso drugače urejene z akti Evropskega parlamenta in drugi funkcionarji iz Slovenije v evropskih institucijah in drugih mednarodnih institucijah, generalni sekretar vlade, bivši funkcionarji, dokler prejemajo nadomestilo plače v skladu z zakonom, ter funkcionarji Banke Slovenije, če njihove pravice in obveznosti niso drugače urejene z zakonom, ki ureja Banko Slovenije in drugimi predpisi, ki obvezujejo Banko Slovenije;

- **Uradniki na položaju in drugi javni uslužbenci**

- generalni direktorji, generalni sekretarji ministrstev, predstojniki organov v sestavi ministrstev, predstojniki vladnih služb, načelniki upravnih enot, direktorji oziroma tajniki občinskih uprav;

KDO SO URADNE OSEBE?

- **Poslovodne osebe**

- direktorji in člani kolektivnih poslovnih organov javnih zavodov, javnih agencij, javnih skladov, javnih gospodarskih zavodov ter drugih oseb javnega prava, ki so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti ter javnih podjetij in gospodarskih družb, v katerih imata država ali samoupravna lokalna skupnost večinski delež ali prevladujoč vpliv;

- Člani organov upravljanja, vodenja, nadzora V SUBJEKTIH JAVNEGA SEKTORJA (tudi javna podjetja in GD kjer ima večinski delež ali prevladujoč vpliv RS ali lokalna skupnost)

- npr. člani sveta javnih zavodov; člani nadzornega odbora v občinah ipd.

KAJ JE ZASEBNI INTERES URADNE OSEBE?

- POMENI PREMOŽENJSKO ALI
NEPREMOŽENJSKO KORIST ZA
URADNO OSEBO, NJENE DRUŽINSKE
ČLANE IN ZA DRUGE FIZIČNE OSEBE
ALI PRAVNE OSEBE, S KATERIMI IMA
ALI JE IMELA OSEBNE, POSLOVNE ALI
POLITIČNE STIKE

KDO SO DRUŽINSKI ČLANI?

- zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje, sestre in osebe, ki s posameznikom živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

STIKI

- **Osebni stiki**
 - zasebnopravne narave (pomembna intenziteta)
- **Poslovni stiki**
 - stiki pri opravljanju dela oziroma v zvezi z nalogami; poslovno razmerje, nekdanja zaposlitev, avtorske pogodbe ipd. (baze AJPES, GVIN, ERAR ipd.)
- **Politični stiki**
 - dejavnost političnih strank (organi stranke, ne zgolj članstvo)

SISTEMSKA NAČELNA MNENJA KOMISIJE GLEDE NASPROTJA INTERESOV

- **SISTEMSKO NAČELNO MNENJE GLEDE DOLŽNOSTI IZOGIBANJA NASPROTJU INTERESOV PRI ODLOČANJU NA SVETIH JAVNIH ZAVODOV IN PODOBNIH KOLEKTIVNIH ORGANOV SUBJEKTOV JAVNEGA SEKTORJA (ŠT. 06211-9/2012/24 Z DNE 3.7.2012),**
- **SISTEMSKO NAČELNO MNENJE GLEDE KREPITVE INTEGRITETE IN OMEJEVANJA NASPROTJA INTERESOV PRI DELOVANJU RAZLIČNIH KOMISIJ, SVETOV IN DELOVNIH SKUPIN, V KATERIH SODELUJEJO POSAMEZNIKI, KI NISO ZAPOSLENI V JAVNEM SEKTORJU (ŠT. 06211-9/2012/23 Z DNE 3.7.2012).**
- **SISTEMSKO NAČELNO MNENJE GLEDE NEDOVOLJENIH PRAKS V JAVNEM SEKTORJU PRI NAJEMANJU ODVETNIŠKIH STORITEV (ŠT. 06269-2/2012/1 Z DNE 3.7.2012),**

USTREZNO UKREPANJE

- SAMOIZLOČITEV iz celotnega postopka obravnave in odločanja (npr. pri družinskih članih ni dvoma o izločitvi) in PISNO OBVESTILO PREDSTOJNIKU (PREDSIEDNIK KOMISIJE NS + OSTALI ČLANI ORGANA, ČE GRE ZA IZLOČITEV PREDSEDNIKA NS – PREOSTALI ČLANI NS)

USTREZNO UKREPANJE

- Predvsem v primerih nastanka okoliščin, ki izvirajo iz osebnih, poslovnih in političnih stikov, je dejansko nasprotje interesov bolj odvisno od tehtanja okoliščin, zato uradna oseba z delom na zadevi preneha ter PISNO obvesti predstojnika, ki o njeni izločitvi PISNO odloči (ali organ v vašem primeru) z obrazložitvijo odločitve.

USTREZNO UKREPANJE

KPK je v svojem načelnem mnenju zavzela stališče, da enako ukrepanje kot opisano velja tudi za ZUNANJE ČLANE KOMISIJ, POSVETOVALNIH TELES, DELOVNIH SKUPIN IPD. ter priporoča, da se njihova dolžnost izogibanja okoliščinam NI določi z internimi akti (npr. poslovnik o delovanju komisije – določiti tudi sankcije).

PROAKTIVNA TRANSPARENTNOST PRI NASPROTJU INTERESOV

- Obstoje okoliščin NI **vnaprej ne diskvalificira posameznika** (pomembno predvsem zaradi omejenega števila strokovnjakov določenega področja), potrebno razkritje pred imenovanjem (izjava 1. odst. in 9. odst. 59. čl. ZSDH-1) nato ukrepanje ob nastanku konkretnih okoliščin NI

POMEMBNO!

- JASNO RAZVIDNA IZLOČITEV POSAMEZNIKA IZ ZAPISNIKA! PISNOST GLEDE CELOTNEGA POSTOPKA IZLOČITVE!
- IZLOČITEV POSAMEZNIKA V CELOTI – TOREJ IZ POSTOPKA OBRAVNAVE, RAZPRAVE IN ODLOČANJA – VZDRŽANJE PRI GLASOVANJU NI DOVOLJ! (PРАВNA PRAKSA)

PRESOJANJE OBSTOJA OKOLIŠČIN NASPROTJA INTERESOV

- PRESOJANJE IN ODLOČANJE V KONKRETNIH PRIMERIH – NI POTENCIALNEGA NASPROTJA INTERESOV IN HIPOTETIČNIH SITUACIJ
- DOVOLJ JE VIDEZ NASPROTJA INTERESOV – IZLOČITEV LAHKO PREDLAGAJO TUDI DRUGI ČLANI NS, ČE ZAZNAJO OKOLIŠČINE IN URADNO OSEBO POZOVEJO K RAZJASNITVI LE TEH

POSTOPEK PRED KOMISIJO

- Komisija lahko uvede postopek ugotavljanja nasprotja interesov (**2 leti od opravljenih uradnih dejanj**) + uvedba prekrškovnega postopka (10. alineja 1. odst. 77. člena ZIntPK – globa za posameznika 400 – 1200 EUR – vendar pa je prekršek zgolj, če oseba ne obvesti predstojnika)
- O ugotovitvah **seznanj** pristojen organ ali delodajalca in določi rok v katerem jo je dolžan obvestiti o sprejetih ukrepih.
- Če pa je uradna oseba za nasprotje interesov vedela oziroma bi morala in mogla vedeti, pa tudi druge pristojne organe.
 - npr. organi pregona (zloraba uradnega položaja ali pravic...) ...

DILEME ČLANOV NADZORNIH ORGANOV

- “VSEBINSKO” NASPROTJE INTERESOV – PRIMER: KOT PREDSTAVNIK USTANOVITELJA SE NE STRINJATE Z NJEGOVI NAVODILOM O GLASOVANJU – ALI PA STE KOT KONČNI UPORABNIK ALI KOT ZAPOSLENI V NEKEM PODJETJU, NA KATEREGA BO ODLOČITEV VPLIVALA – VEČKRAT REČEMO DA SMO V NASPROTJU Z INTERESI

NAJPOGOSTEJŠA PODROČJA NASTANKA NI IZ PRAKSE

- POSTOPKI IZBORA IN IMENOVANJ POSLOVODNIH OSEB (ČLANSTVO V KOMISIJI ZA PREJEMKE IN IMENOVANJA oziroma v NOMINACIJSKI KOMISIJI + POSTOPEK V NS) - OPOMBA
- POSTOPKI ZAPOSLOVANJ
- POSTOPKI DODELJEVANJA SREDSTEV (npr. donacije, sponzorstva)
- NAJEMANJE ZUNANJIH IZVAJACEV, SVETOVALCEV

KPK

REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE
VLADAVINA PRAVA | INTEGRITETA | TRANSPARENTNOST

HVALA ZA POZORNOST!

Vprašanja?